

Szám.

nteni.
rietta
on is
edves
Anna
z első
elő-
Merze
az uj
az a
a pik-
Bach-
szól,
hiszen
nevem
a este
izony
skolá-
írást.
r rég
y lát-
hogy
ágát;
rokat
övöre
émet
agyar
iában
endes
olgál.
zemet
kelt
kettő
amely
nunk
y az
rövi-
a, kit
s köl-
senyi
nyit.
ha-
oroz-
alkai
atnak
rijáró
s. Ha
neve-
előt-
kap-
A kis
rgit.
talál-
g. —
Ki
kiadó
ülön-
rja a

KIS NAP

... A HÁZ TORNÁCZÁRÓL NÉZEGETTÉK. (Lásd a 339. lapon.)

Szerkeszti Forgó bácsi.

LIII. köt. 22. szám. Ára negyed-evre 1 frt. Egyes szám ára 12 kr. 1897. november 28-án.
Megjelen minden vasárnap 16 lapon.

AZ ÓDON VÁR TITKA.

— Elbeszélés számos képpel. —

(Folytatás.)

SZÉP dolog a részvét és jó szándék, de magában édes keveset ér, ha nincs hozzá mód is, amely segítene. Kálmán még másnap is sokat gondolt Aladárra; sajnálta váltig, de akár mennyire törte is a fejét, nem tudott semmit kitalálni, amivel barátján segíthetne.

— Az már mégis szörnyűség lesz, ha az a képmutató, alattomos Ödön foglalja el az Aladár helyét, gondolá. Nem is értem az egész dolgot. Az öreg Turvály, jól emlékszem, éppenséggel nem szerette Ödönt; maga mondta, én is épp ezért kezdtem jobban figyelni Ödönre és beláttam, hogy az öreg urnak igaza van. És most már mást gondol . . . bizonyosan haragjában az Aladár botlásai és esőkönnyössége fölött.

Mivel belátta, hogy minden töprengése hiába való, abban állapotott meg, hogy ahhoz fordul, akinek jósága és tapasztalt élet-bölcsésége mindig kiségitette őt, amikor a maga esze nem volt hozzá elégséges: jó atyjához. Ez-uttal azonban hiába kopogtatott nála. Az apa gyöngéden megsimogatta Kálmánt, de aztán komolyan mondá:

— Nem, fiam: ebbe a dologba nem avatkozhatunk bele. Az öreg Turvály meg sem engedné, csak úgy, amint én nem engedném meg, hogy az én családi dolgaimba más valaki bele szóljon. Hozzá még nem is tudjuk, miféle nagy vétséget követett el Aladár. Lehet, hogy még részvétünkre sem érdemes.

— Ó, apácskám, nem tudom elhinni...

— Meghiszem, kedves fiam, hogy sajnárod jó pajtásodat; nem is veszem rossz néven, mert ez jó szivedről tanuskodik. De

azért legjobb lesz, ha kivered a fejedből ezt az egész dolgot; azt pedig komolyan kívánom, hogy Turvály ur ellen nem hogy valamit tennél, de még csak rosszaló szót se ejts. Az téged nem illet meg.

Kálmánnak — mi tagadás? — eleinte kissé rosszul esett apja szigorú nyilatkozata; de hamar belátta, hogy apjának mégis csak igaza van. Nem tehetnek itt éppen semmit.

Sokat aztán nem is gondolkozhatott róla, mert kellemesebb dolgok foglalták el, még pedig nem csak őt, hanem testvéreit is. Atyjoknak több jó barátja lakott a felvidéken és minden nap kirándultak, néha vasuton és jó messzire is, egyik-másik ismerős család látogatására, miközben a Flora regényes hajlamai is kielégítést nyertek, még pedig olyan eredménnyel, amilyenre maga sem számított. Kirándulásaikon sok szép vár-romot láttak, mert a bérczes felvidéken bőségesen van ilyen, s Flora busan felsohajtott:

— Hát nem borzasztó az, hogy valamennyit csak messziről láthatjuk?

Apja jóízűen mosolygott.

— No, ha oly nagyon kívánczol ilyen ócska romok közé, ma betelhetik a vágyad. Ahová ma megyünk, ott szintén van ilyen omladozó vár, épp a barátom tulajdona. Dél után majd fölkapaszkodunk. De előre figyelmeztetek, hogy ez nem könnyű feladat és nem is mindenki találja érdeemesnek a fáradságra.

— Én ugyan nem is kapaszkodom fel, szólt a hideg vérű Aranka.

— Én meg a kis Bözsikével szintén lemondok róla, jegyzé meg a mama.

— Én bizony nem ijedek meg! kiáltott föl Flora élénken. És te sem, ugye Kálmán? Mi fölme gyünk!

— Természetesen, felelé Kálmán. Szép is volna, ha ilyen magam-forma diák ember egy kis hegy-mászástól megijedne.

A család, melyet meglátogattak, igaz magyaros vendégszeretettel fogadta őket. Mikor a házi gazda megtudta, mi a Flora nagy kívánsága, vidáman mondá:

— Fölmegyünk hugocskám. Hogy ne? Magam leszek a kalauz.

Ebéd után a társaság nagyobb része föl is kerekedett. A kis Bözsike azonban még nem volt ilyen fárasztó kirándulásra való, tehát a mama és Aranka csakugyan lenn maradtak vele s a szép uri ház tornáczáról nézegették, miként kapaszkodnak a kirándulók fölfelé a meredek hegyoldalon. (Lásd a képet a czimlapon.)

A társaság sokáig maradt oda s nagyfáradtan került késő ozsonára haza. Aranka el volt rá készülve, hogy Flora diadalmasan fog hozzája sietni és dicsekedni, mit mindent látott; de nem úgy történt. Flora meglehetősen kimerülve és nem is tulságosan jó kedvvel tért vissza.

— No's, nagyon szép volt oda fenn? kérde Aranka kíváncsian.

Flora a vállait vonogatta.

— Szép . . . szép . . . de nem mondhatnám, hogy valami különösen érdekes dolgokat láttam volna. Sok törmelék, omladozó kopasz fal . . . néhány üres szoba, beomlott pincze, ez az egész. Végre is, úgy látszik, az ilyen regényes várrom szebb messziről, mint ha benne jár az ember.

Ennek a látogatásnak az lett a következménye, hogy mire haza értek, Flora a turvári ódon várat felényire sem találta többé olyan érdekesnek, mint eddig.

— Ez még nem egészen rom ugyan, de alkalmasint csak olyan érdektelen. Ócska,

kopasz falak, bolt-hajtásos, sötét, üres szobák . . . no bizony, nem irigylem azt, aki ott kénytelen lakni. Bagolynek való az.

Kálmán is körül-belől ilyen-formán gondolkozott és így, a mese-vitéz Imrike nagy csodálkozására és szomorúságára, az öregebb testvérek napról-napra kevesebbet törődtek az ódon várral, a föld-alatti titkos uttal, a várban lappangó rejtelemmel. A vén őrt sem találták többé érdekes embernek. Barátságosan köszöntek ugyan neki, ha ott látták a veteményes földecskéjén, de nem igen álltak vele szóba; legföljebb a jámbor Kullancs kutyát simogatták meg, néha egy-egy darabka kenyeret, kalácsot is juttatva neki a zsebükől. Különböleg pedig vigan futkostak a szomszédos mezőn, kószáltak a közeli erdőben, halászgattak és olyan boldogan teltek a napjaik, hogy bizony édes keveset gondoltak akármi egyébbel is, mint a saját kellemes szórakozásukkal.

Arról persze sejtelmök sem lehetett, hogy valaki meg éppen most napról napra nagyobb vágyódással és türelmetlenséggel gondol reájok.

A mama és Bözsike is rosszul jártak egy kicsit a négy öregebbik testvér víg mulatozása mellett. A kis Bözsike természetesen nagyon alkalmatlan társ volt a kirándulásoknál, mert a kicsike nem bírt meszire és sokat gyalogolni. A fortélyos testvérek tehát úgy segítettek a bajon, hogy a kicsikét . . . otthon hagyták, még pedig a mama tudtával.

— Ne rontsa a kedveteket, szolt a jó mama. Majd előgyeleg a kis bohó itthon is körülöttem.

A figyelmes Kálmán azonban nem találta így egészen rendjében a dolgot.

— Mamácskám, ez így nincsen jól, mondá egy napon. Mi egész nap szerte barango-

lunk, ti ketten Bözsikével csak itt ebben a dudvás kertben sétálgattok a ház körül.

— GYERE, KUTYUSKA! (Lásd a 341. lapon.)

— Igaz, kedves fiam; de a kicsikével nem is mehetek messzire.

— Tudok én itt közel igen kellemes séta-helyet, a várdomb tulsó oldalán. Dél-

utá
alja
hor

T

tak

azt

zott

mól

don

és

tén

hog

tos

a h

A

don

előb

bok

egy

kut

de

—

Ara

M

meg

Ara

—

lapo

tek

F

—

kát

pest

És

azé

és h

besz

—

F

egy

után oda megyünk, sétálgatunk. A domb aljában folyik a patak, ott majd pihenőül horgászgatunk.

Tetszett a terv és délután ki is sétáltak mindnyájan az árnyas erdőcskébe, ahol aztán ki-ki a maga kedve szerint szórakozott: a fűben heverésztek, virágot szedtek, mókust kergettek, Kálmán pedig végül a domb tövében a patak partjára telepedett és horgászni kezdett. A kis Bözsike szintén hozzája csatlakozott, és mikor hallotta, hogy halacska fog a vízből kihuzni, ájtatos figyelemmel leste a zsákmányt. Mert a halacska az övé lesz, az természetes.

A mama a két nagyobbik leánnyal a domb oldalán sétálgatott. Aranka kissé előbbre ment. Egyszerre zörgést hallott a bokrok közt. Bizony, szinte megjed, de csak egy pillanatra, mert nyomban rá szép kis kutyácska bujt elő a bokorból és csodálkozva, de barátságos fark-csoválással bámult rá.

— Ni, milyen szép kutyácska! szolt Aranka. Valjon kié?

Már ezt persze a kis eb nem tudta megmondani, de azt megtette, hogy követte Arankát, mikor hivogatta:

— Gyere, kutyuska! (Lásd a képet a 340. lapon.) Gyere no! Mamácska, Flora! Nézzétek csak, milyen szép kis kutya sétálgat itt!

Flora, alig hogy meglátta, fölkiáltott:

— Én már láttam valahol ezt a kutyácskát . . . igen . . . már tudom . . . Budapesten, mikor egyszer Bözsikével sétáltunk. És emlékszel-e Aranka? Ez a kutyácska azé a nőé, akit aztán a séta-téren láttunk, és hallottuk, hogy a turvári ódon várról beszél a kisérőjével.

— Akkor hát ő is itt van valahol.

Florának a fejében újra föléledtek az egy idő óta elfelejtett regényes gondolatok

s nagyon rejtélyesnek, csodálatosnak kezdte találni, hogy az a nő, aki Budapesten oly titokzatosan emlegette Turvát, most valóban itt közel legyen: egyelőre azonban nem töprenkedhetett rajta, mert Bözsike, aki megunt a horogra akadni nem akaró halacska lesését, épp oda érkezett s alig pillantotta meg a kutyácskát, örömujjongással szaladt hozzá:

— A Fillérke! A Fillérke!

(Folytatása következik.)

DIÁK FURFANG.

— Levél Forgó bácsihoz. —

KEDVES Forgó bácsi!

Jó régen történt már meg ez az eset az én unoka-bátyámmal. Nem valami híres dolog, de mert ebből is kilátszik egy kis diákos furfang: engedje, hogy közölhessem olvasó társaimmal.

Ő maga beszélte el nékem. Még kis diák volt akkor, hogy a félszerben, az ől közelében, egy kis kunyhó-szerű alkotmányt állított össze, melyet tanuló-szobául rendezett be magának.

Egyszer valami csinyén rajta vesztett s édes atyja — aki szigorú ember volt — azzal büntette meg, hogy az nap eltiltotta az ebédtől.

Ez keserves büntetés volt s a Jani gyerekek — nevezzük annak — minden-képen ki szeretett volna bujni alóla. Ebben a vállalkozásában a kedvező véletlen is közbejárt.

Édes anyjának volt egy kis disznaja, melyet nagyon szeretett. Az állatka azonban hirtelen megbetegedett. (Nyilván megzabált a kis telhetetlen.) Jani éppen az ő tanuló-kunyhójában tanulgatott. Az idő délre járt. A mamának mind azon járt az esze: mi-kép gyógyíthatná meg a kis disznót? Csak beszélni tudott volna szegénykével!

Már mindenfélét kigondolt, de a beteg disznókanak mégsem használt. Emberi orvossághoz folyamodott tehát. Amde

hasztalan: a kis disznónak étvágya csak nem akart megjönni.

— Vajjon vég-órája kong-e már szegénykének? sohajtá a fiu édes anyja.

Ott nyöszörgött a kis disznó a zsup között. Oda látni ugyan nem lehetett, de a jószívü asszonyság, a Jani édes anyja, bizonyosra vette, hogy az ott az ő kedves malaczának siró hangja. Hogy legalább szegénynek a végső perczeit édesítse meg: bemegy a konyhába, elő veszi az ebédről megmaradt jó tányérnyi turós, töpörtüs galuskát, fa-tálban föl is találja és köténye alatt viszi a felszerbe.

— Kuczikám, kuczikám!

— Röff, röff, röff!

— Kuczikám, kuczikám, édes kis kuczikám! Jer, jer! Hoztam ám neked jó eledelet, jó túróval, jó tejfellel. Főlséges túrós galuskát.

Jani, aki ott az ól mellett rejtőzött, bizony rá éhezett a túrós galuskára.

— Jaj, olyan éhes vagyok! De csak jó volna most nekem kis disznónak lennem! Oh, az én legkedvesebb eledelem úgy is a túrós galuska, sohajtozá Jani.

Egyszerre mint a villám ütött agyába egy gondolat s épp ily gyorsan az elhatározás: hogy ő most beáll kis disznónak.

— Röff, röff, röff!

— Szegény kis állat! Mint ha értené, milyen jót hozok néki. Kuczikám, kuczikám! mondá a nénike és a tálát oda tolta a zsup közé.

— Csam, csam, csam!

— Ó, milyen jól esik szegénykének!

— Hi, hi, hi!

— Ki az, mi az?

— Hi, hi, hi!

— Mi az már? kiáltá a nénike... s a zsupot hirtelen félre tolvá, nagy álmélkodására az ő szerelmes fiának turós-tejfeles szája vigyorog feléje. A mama fölemelte a kezét, hogy egyet üssön a fiára; de csakhamar maga is elnevette magát.

Igy változtatta az én unoka-bátyámat a tejfeles-túrós galuska kis disznóvá.

Nékám István.

ELEFÁNT-DOLGOK.

I. Elefánt-kisasszonyka.

HAJA hopp,
Tánczolok!
Mert én a híres művésznő,
Elefantilla vagyok.

Haja hopp,
Mulatok!
Hol abroncon, hol zsinóron
Könnyen által ugratok.

*

II. A vig Bengali.

Bengali bölcs elefánt,
Bort sört szeret egy-aránt;
S hogy először izléle,
Ugy dőlt mint a víz bilé.

»Hej, de jó kedvem vagyok!«
S tánczolni kezdett nagyon.
Egy hordót is felkapott
S kedve csak úgy harsogott

Ingadozott szörnyü-mód —
Hiszen nagyon részeg vót,
Sulyos lépése alatt,
Ház s kerítés leszakadt.

Hanem ezért meg nem hótt —
Esze mégis annyi vót,
Hogy magára merített
A kutból hideg vizet.

KÉPEK

A MAGYAR NEMZET TÖRTÉNETÉBŐL.

Zrínyi Miklós a szigetvári hős.

(Képekkel a 344., 345., 348. és 349. lapokon.)

AZÓTA, hogy utoljára mondtam el nek-
tek egyet-mást magyar hazánk és
nemzetünk ezer-éves történetéből, nevezetes
esemény történt, melynek a hírét bizonyo-
(Folytatása a 346. lapon.)

ZRINYI MIKLÓS, A SZIGETVÁRI HŐS, Régi német művész képe nyomán.

SOLIMANVS · IMPERATOR
TVRCHARVM

II. SZOLIMÁN SZULTÁN. Régi kép nyomán.

(Folytatás a 343. laphoz.)

san ti is hallottátok. Mert nem csak beszéltek róla mindenütt, hanem az iskolában külön ünnepeket is rendeztek ez esemény örömére. Ez az esemény pedig az, hogy szeretett jó királyunk, dicsőségesen uralkodó *I. Ferencz József* elhatározta és kihirdette, hogy ő a *magyar nemzet történelmében szerepelt tiz jeles férfiúnak szobrot emeltet.*

Hazánk szép fővárosának, Budapestnek tereit fogják e szobrok ékesíteni, megörökítve hajdani jeleseink emlékezetét és buzdítva minket utódokat, hogy a jeles nagy férfiak példáján lelkesülve, ki-ki a maga ereje és tehetsége szerint igyekezzen hiven, áldozatra készen szolgálni e hont, a mi drága magyar hazánkat. Ti is, kis olvasóim, látni fogjátok majd e szobrokat, melyeket szeretett királyunk ajándékoz nekünk, és lelkesedni fogtok a régi jelesekért és dicsőséges *Ferencz József* királyunkért is; én pedig addig is el akarok egyet-mást mondani ama jeles férfiak némelyikéről, kiket ezek a szobrok meg fognak örökíteni.

Nem kezdhetném a sort méltóbb férfival, mint *Zrinyi Miklóssal*, a szigetvári hőssel, kinek nevét ma is, századok multával, mindenki ismeri s kinek vitézségét, önfeláldozó hazaszeretét világszerte kegyelettel emlegetik.

Közel négyszáz esztendeje annak, hogy *Zrinyi Miklós* született, az 1508-dik esztendőben. Hatalmas és dus-gazdag főuri család fia volt s nagyon szomorú időbe esett a fiatalága: abba az időbe, midőn a mohácsi gyászos ütközetben elhullt a magyar nemzet színe és virága, oda veszett maga *Lajos magyar király* is és aztán a hatalmas török lett urrá Magyarország nagy részében.

Az ifju *Zrinyi*, alig hogy a fegyvert emelni bírta, nem tudott többé egyébire gondolni, mint arra, hogy hazája ellensége ellen küzdjön. Volt is bőven módja benne. Nagy jószágai, erős vár-kastélyai voltak a délvidéken, főképen Horvátországban. Gazdag jövedelemmel, sok vitéz fegyveressel rendelkezett. Nem köllött neki mulatság, kényelem, vidám élet, amit könnyen megszerezhetett volna; minden erejét, kincsét, idejét arra fordította, hogy a hazánkat pusztító törököt verje-rontsa. Rövid idő alatt rettegetté vált a neve az ellenség előtt, mert vitézeivel mint a villám csapott rá és üzte, ölte, pusztította rettenetesen. Fényes hadi tetteinek híre messze elterjedt és az akkor uralkodott *Miksa király* kinevezte a hős férfiut horvát bánnak, aztán tárnokmesternek, végre az akkor igen fontos *Szigetvár kapitányának* is.

Sok évig harczolt *Zrinyi Miklós* a török ellen és már majd hatvan éves volt, mikor kifáradva arra gondolt, hogy végre nyugalomra tér, fiatalabb vitézeknek engedi át a küzdelmet. Le is mondott fényes méltóságairól és hatalmas állásáról; de nem került rá a sor, hogy a nyugalmas életbe vonulhasson. Mert épp ekkor újra nagy veszedelem fenyegette magyar hazánkat.

A hóditó *II. Szolimán* szultán, aki Magyarország egy részét már elfoglalta, roppant haragra lobbant, hogy a magyar király nem akar neki pontosan adót fizetni. Haragjában a hozzá küldött követeket börtönbe csukatta és hadat izent, kijelentve, hogy most már egész Magyarországot le fogja igázni. Meg is indult 1566. tavaszán roppant seregével és nem csak ő maga hitte, hanem máshol is mindenütt csüggedten hitték, hogy a legyőzhetetlen hatalmas szul-

tánnak sehol senki sem fog ellen állhatni. Amit tervez, azt hamar és könnyen végre is hajtja.

Éppen ekkor volt az, hogy a már sokat harczolt Zrinyi Miklós nyugalmasabb életre gondolt. De mikor meghallotta a török hadi készülődésének hírért, mindjárt mást gondolt.

— Nincs most ideje, hogy békés zugba vonuljon félrè, aki még birja a kardot forgatni, mondá. Megmaradok a helyemen!

Az ő helye az volt, amelyet leghamarább érthette a veszedelem, mert az ország déli határán, a merről a roppant török had elő hömpölygött, Zrinyi volt a főkapitány. Miksa király főserege messze fönn, Pozsony és Győr tájékán gyülekezett, de csak nagyon lassan szaporodott és nem is bizott benne senki, hogy ez a kicsiny sereg megállhasson a török nagy erejével szemben.

Zrinyi Miklós is össze gyűjtötte a maga vitézeit, de nem ment velök a királyi táborba, hanem ott maradt a határon.

— Több kárt teszek így az ellenségben. Legalább nem fog egészen kényelmesen beszélni.

Kicsinyke hadával vakmerően ott tette a hatalmas szultán seregének az utjában és mint a villám csapott rá hol itt, hol ott az elő-hadakra, Siklósnál pedig egy nagyobb török had-osztályt teljesen szétvert, a táborát, ágyuit elfoglalta s maga a vezér is, Mohamed basa, holtan maradt a csata-téren.

Rettentő düh fogta el a büszke Szolimán szultánt a kisebb, de mégis érzékeny vereségek hallatára. Már addig is sokszor hallotta a Zrinyi Miklós hírért, mert Zrinyi már régóta sok borsot tört a basák orra alá.

— Nagyon jó, hogy utamba kerül ez a vakmerő gyaur (pogány)! szólt a bösz szultán. Eltaposom, mint elefánt az egeret!

Szolimánnak az volt a terve, hogy főhadával egyenest a nagyon erős Eger vára ellen vonul és Eger elfoglalása után folytatja az ország többi részeinek a meghódítását. Előbb azonban Zrinyi Miklóst akarta megbüntetni, és megtudván, hogy Zrinyi a maga kis hadával Szigetvárra zárkozott be, elhatározta, hogy először ezt veszi ostrom alá. Szigetvár úgy sem esett nagyon félre a török fősereg kiszabott utjából.

— Azt a kis vakondok-turást három nap alatt össze taposom, aztán odább vonulunk, mondá.

És százezer főnyi derék-hadával meg kétszáz ágyuval augusztus első napjaiban megjelent Szigetvárnál, s rögtön meg is szállta minden oldalról.

Zrinyi Miklós el volt erre készülve, sőt kívánta is, hogy így legyen; jól tudta ő, mit csinál, mikor a szultánt magára bőszi. Egy levelében, melyet a várba való bezárkózása előtt irt, ezt irta:

»Szigetre Isten nevében bezárkóznom eltökélt szándékom, akarván ezen végromlásra jutott édes hazának hűségesen, állhatatosan, vidám lélekkel és vérem ontásával s ha sorsom úgy akarja, életemnek veszedelmével is szolgálnom.«

Mind-össze harmadfél ezer vitéze volt Zrinyinek, százezernyi török haddal szemben. De ez nem rettenté meg. Kivezette kis seregét a vár piaczára és ott megesküdött, aztán vitézeit megeskette, hogy mind halálig, legutolsó csöpp vérökig fognak harczolni, kegyelmet nem adnak és el nem fogadnak, hanem vagy győznek, vagy az utolsó emberig meghalnak.

Szigetvár nem volt valami hatalmas erősség; falai, bástyái leginkább csak földből és fából voltak építve; ám de könnyen mégsem lehetett hozzá férni, mert az Almás folyó vize fogta körül mély mocsarakkal. Zrinyi a külső város-részeket maga gyújtotta föl és hadával a belső várba vonult, melyet kisebb sereg is védelmezhetett.

A türelmetlen Szolimán szultán rögtön ágyuztatni kezdte a várat mind a két száz ágyujával s szinte a föld is megremegett az iszonyu ágyu-morajtól. A föld igen, de Zrinyi nem. Inkább hatalmasan vissza felelt a maga kevés, de jól célzott ágyúival; a falakon, bástyákon esett kárt pedig éjjel mindig kijavíttatá. A nagyvezér mindjárt kezdetben fenyegető hangon szólította föl, hogy hódoljon meg és adja át a várat, de Zrinyi a régi magyar vitézi szóval felelt:

— Jöjj és vedd el, ha tudod!

Napok multak és a török sereg csak ott állt, ahol az első napon. Szolimán szultán toporzékolt mérgében, hogy ez a »vakondok-turás«, amint Szigetvárt nevezte, daczolni mer és feltartóztatja utjában. Sietett volna, hogy a magyar király főhadával találkozzék, azt szétverje és aztán

megyalósítsa tervezett hódítását; de szégyen-szemre csak nem sompolyoghat el innen; ő, a győzhetetlen hódító, világ csufjává lenne, ha rajta száradna, hogy nem birt egy ilyen gyöngé várral és ilyen maroknyi magyar sereggel!

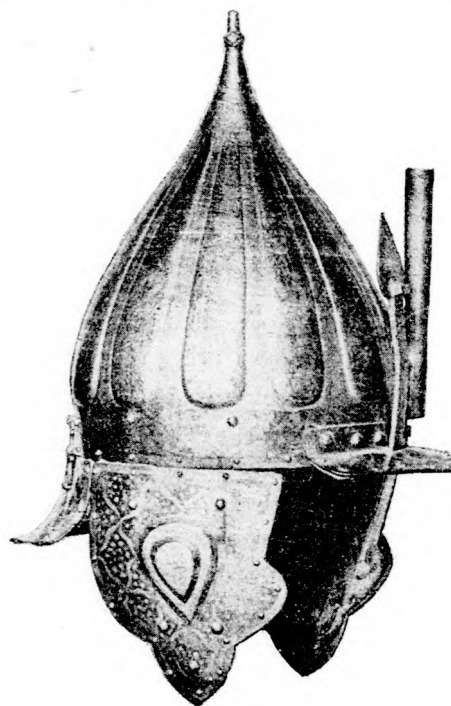
Keményen ráparancsolt tehát a nagyvezérre és a basákra, hogy a várat izibe kerítsék hatalmukba. Könnyü volt ezt megparancsolni, csak hogy a parancs teljesítéséhez Zrinyinek is volt ám szava.

Már nem három-négy nap mult, mint a büszke Szolimán tervezte és hitte, hanem hetek is elmultak s a török sereg még folyvást hiába erőlködött. Pedig egy nagy baj is sujította a védőket és viszont segítette az ostromlókat. Tudniillik nagyon forró, száraz nyár volt, hetek óta nem esett és így a vár körüli árkokból és mocsarakból kiszáradt a víz,

csak kevés iszap maradt a helyén. A törökök tele hordták a sáncz-árkot rözsével és így most már eljuthattak a fal tövébe.

Szolimán ekkor rohamot parancsolt. Megindult a százezernyi török had és reggeltől estig vivta a megtöredezett falakat, bástyákat; de Zrinyi és hős vitézei vissza

(Folytatása a 350. lapon.)

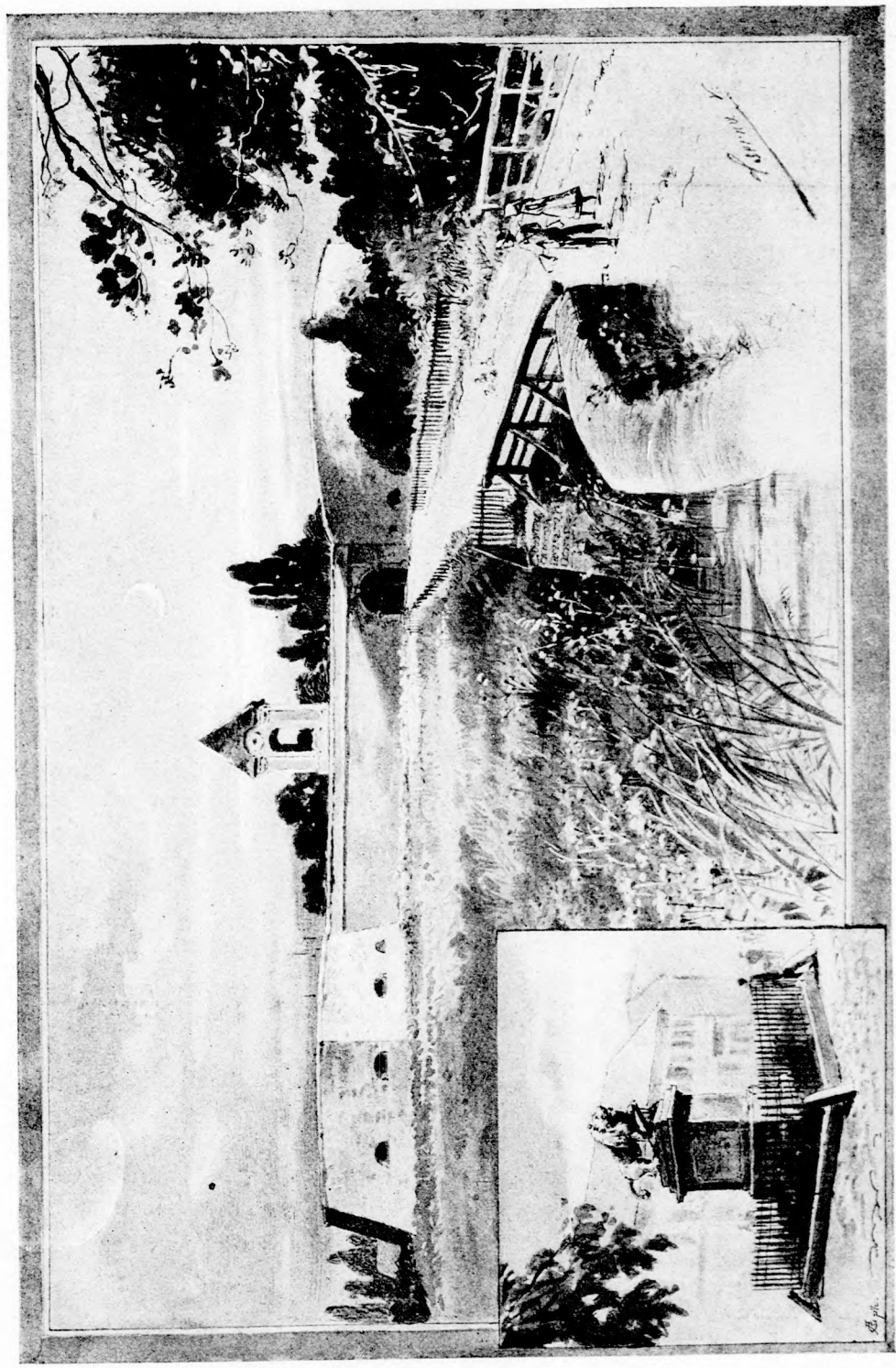

ZRINYI SISAKJA.

Királyunk ő felsége fegyver-gyűjteményében.

e szé-
 at el
 csuf-
 nem
 ilyen

nagy-
 izibe
 muk-
 lt ezt
 ,csak
 s tel-
 rinyi-
 szava.
 rom-
 mint
 imán
 e, ha-
 mul-
 sereg
 niába
 Pedig
 s suj-
 et és
 e az
 udni-
 orró,
 e, he-
 tt és
 i ár-
 rak-
 viz,
 törö-
 sével
 vébe.
 esolt.
 reg-
 akat,
 issza

SZIGETVÁR MAI KÉPE.

(Folytatás a 348. laphoz.)

verték a támadást, estére a török sereg csufosan vissza vonult, tömérdek halottat hagyván hátra és több zászlót. Azt hitték, diadalmasan feltüzik a szultán lobogóját a vár fokára!... e helyett Zrinyi ejtette zsákmányul a zászlókat.

Dult-fult az öreg Szolimán szultán, a nagyvezér pedig arra gondolt, hogy nagy ígéretekkel bírja rá Zrinyit a meghódításra. Levelet küldött tehát neki és biztosította, hogy a szultán neki adja egész Horvátországot, ha földadja a várat. Zrinyi megmutatta vitézeinek a levelet.

— Mi lesz rá a felelet? kérdék a vitézek.

— Amit törvényül szabtuk magunknak az ostrom kezdetén. Tüzzre vele! felelé Zrinyi.

Mert a hős védők törvényül szabták, hogy a töröktől érkező minden levélre csak egy legyen a felelet: tűzbe dobják.

Ilyen sorsra jutván a levél, a nagyvezér újra kezdette az ágyuzást és megint napokig törette a falakat, bástyákat. A maroknyini védő sereg nem győzte betönni, kijavítani a réseket, de meg a kemény harcokban sokan elesetek, megsebesültek; ám azért nem csökkent meg az élők elszántsága; Zrinyi pedig, alig pihenve egy-két órát, éjjel-nappal ott járt mindenütt, ahol legnagyobb volt a baj és veszedelem és buzdította, bátorította hős vitézeit.

Hogy a védők száma nagyon megfogyott, azt az ostromlók is észre vették, mert a fegyveresek nagyon ritkásan álltak a falakon, bástyákon. A türelme fogytán levő Szolimán tehát újabb általános rohamot parancsolt s a török sereg egetverő »Allah! Allah!« kiáltással rontott minden oldalról a falakra. Patakokban folyt a vér, szá-

zával, ezrével hevert az elesett török a sáncz-árkokban, de föl a falra egy sem jutott. A szultán már tombolt dühében és három nap egymás után reggeltől estig újra ismételtette a rohamot, remélve, hogy végre mégis csak kifárasztja, megtöri a védők ellenállását. Ámde Zrinyi Miklós nem tágitott és példájával mindig újra feltüzeltelte harczosait is. Ahol a fal egy-egy nagyobb részén az ellenség már-már benyomult, ott ő maga állt vitézei élére és harczolt halálos elszántsággal, míg csak vissza nem szorították az ellenséget. Sűrűn hulltak el a hős védők is, a harmadfél ezer vitézből már alig néhány száz élt, az is nagy részt sebesülten; de a nagy rohamnak a harmadik napon mégis az lett a vége, hogy a török sereg kimerülten, kedveszegetten vonult vissza és nem csak sok ezer halottat vesztett, hanem még az a csufság is megesett rajta, hogy a janicsárok agáját — a török sereg legvitézebb, válogatott csapatának a vezére — a várbeliek elfogták és rabbá tették.

A harag, szégyen és keserűség annyira megrendítették Szolimán szultánt, hogy halálosan bele betegedett. A nagyvezér és a fő-basák remegtek, hogy a folytonos kudarcz miatt a szultán rajtuk tölti ki a boszuját. Hosszas tanakodás után tehát azt eszelték ki, hogy óriási mennyiségű fát hordattak a várfal közelébe és mikor kedvező szél fujt, felgyújtották a roppant fa-tömegeket. Ez a tervök sikerült is. A szél átröpítette a lángokat a várba s itt egymás után gyuladtak ki az épületek.

— Kipörköljük őket! biztatta a nagyvezér a szultánt.

A várban egyre terjedt a tűz, de a védők csak nem akartak meghódolni. Pedig arra

már nem volt elég erejük, hogy a tüzet is oltsák, a falakat is védjék. Szolimán, beteg-ágyán hánykolódva, hiába várta a hirt, hogy Zrinyi meghódolt. Már beszélni is alig tudott a haldokló szultán, de folyton e szavakkal fordult a nagy-vezérhez:

— Még sem égett ki az a fészek? Még sem szól a diadal kürtje?

Már napok óta pusztított a várban a tűz. Zrinyi és kisdied csapata a még egyedül ép nagy puskapor-toronyba szorultak. Végre ez is kigyuladt és ugyan-ekkor a török sereg ismét teljes erővel megkezdte a rohamot. Most már nem volt más választás, mint fogság vagy dicső halál.

Zrinyi a nagy torony elé gyűjtötte kiscsinyke hadát és ünnepi díszbe öltözve lépett eléjük. Biborszín mente volt a vállán, arany láncz a nyakában, gyémánt-forgós kalpag a fején, a kezében pedig arany markolatu szablya.

— Ezzel kezdtem a dicsőség pályáját, mondá, ezzel fogadom, amit a végzet reám mért.

A zsebébe a vár kulcsa mellé száz aranyat tett.

— Ne mondhassa az a pogány török, aki holt-testemet kifosztja, hogy nem talált rajtam semmit.

Még egyszer, utoljára föllekesítette vitézeit, aztán kinyitatta a vár kapuját és apró golyókkal, vas darabokkal megtöltött taraczkot sütetett el a már egészen közel a kapuhoz ért ellenségre. A lövés füstjétől eltakarva, mint a villám csapott ki az ellenség soraiba s megindult a végső küzdelem. Nem tarthatott sokáig, minden egyes magyar vitézre száz ellenség jutott. Zrinyi a fején és mellén kapott halálos sebekkel rogyott össze és hős társai is az

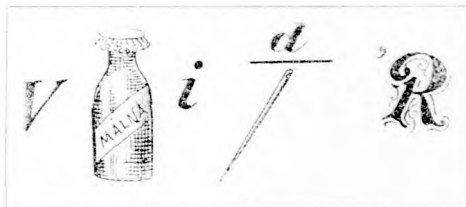
utolsó emberig dicső halállal haltak meg a csata-téren.

És mikor Zrinyi és utolsó vitéze is meghalt, akkor a török végre bejutott Szigetvárba, mely ekkor már csak kiégett romhalmaz volt.

De Szolimán szultán ezt már nem érte meg. Szégyenében, tehetetlen dühében még ezen utolsó roham előtt meghalt. A hódító nagy tervek, melyekkel hadba indult, megsemmisültek. A török sereg huszonötezer embert vesztett az ostromban és megfogyva, kimerülve olyan siralmas állapotba jutott, hogy a nagyvezér sietve vezette haza Konstantinápolyba.

Zrinyi Miklós hősiessége és önfeláldozása elhárította a veszedelmet az országról. Dicső tettének emlékére a mai Szigetváron már állítottak szép szobor-művet, nem sokára pedig fővárosunkban ércszobor fogja megörökíteni a dicső hősnek alakját is, aki mind-halálig, utolsó csöpp véreig hiven váltotta be ígését, hogy: »állhatatosan, vidám lélekkel, vére ontásával és élete veszedelmével hűségesen szolgálja édes hazáját!«

KÉP-REJTVÉNY.

A megfejtők név-sorából elsőnek kisorsolt kapja jutalom-nyereményül a következő művet:

„Bohóc-világ“.

Mulattató színes képes-könyv, Kozma Andor verseivel.

MEGFEJTÉSEK ÉS MEGFEJTŐK.

A »KIS LAP« LIII. köt. 20-dik számában közölt karika-rejtvény megfejtése:

Első Ferencz József.

Helyesen fejtették meg: Bakody Aurél, Frey Margit, Gundel Katicza és Ferike, Danilovics János, ifj. Körösi Károly, Neoschil Antal, Szinyei-Merse Anna, Molnár Ferencz, Gyermekek Kálmán (A nevedet ne olyan elhányt módon ird alá! *F. b.*), Bamberger Gyuri és Laczi, Balogh Gáborka, Messinger Elza, Zeisler Rózsa, Degel Sándor, Steigenberger Józsa, Bohrandt Lajos, Bécsy Lajoska, Schwarz József és Béla, Magay Bertuska, Hutter Lajos, Ebeczky Gabriella, Schrodtt István, Breszlauer Blanka, Beck Ernő, Berényi Margitka, Seyderhelm Feri, Negrutiu F. Szilvia, Kovalóczy Rudí, Czukor Gyula, Lőrinczy M. (A nevedet egészen ird ki, másképp jövőre nem vehetném be a lajstromba! *F. b.*), Mészáros Jolánka és Matild, Rimay Erzsike, Czékus Lenke, Horváth Margitka, Kisfaludy Ferencz, Lányi Viola, Mela és Tivadar (Magyarul *Tivadar* és nem *Theodor*. *F. b.*), Lázár Mariska és Etelka, ifj. Némethy Károly, Jurenák Ferencz, Mérey Ágosta, Petelei Mariska, Koller Clarisseka, Khuen-Héderváry Károly, Esterházy László, Kazy Livia, Beöthy Andor, Astleithner Teréz és Artur (Ha nem jelent meg a nevetek, a leveleteket nem is kaptam meg. *F. b.*), Jiraszek Irénke, Sier Friczike, Farnos Eszti, Koszaczky Gyula, Bajay János, Krajcsovic Paula, Ottó és Sándor, Sztankovánszky Tibor, Krausz Adélka, Reich Alfréd, Koronthály Zoltán, Demetrovits Erzsike, Zelinka Ottó, Erényi Gusztáv és Gyuri, Halassy Valika, ifj. Muntján Béla, Bogvay Ernő, Spiegel Etelka, Virág Vilma (»*Kis Lapp*«-ot irsz. Ez egészen mást jelent. Meg tudnád-e mondani: mit? Csak beteg olvasómnak nézem el, ha czeruzával ir. *F. b.*), Fischer Bandi, Szabó Pista, Engel György, Topitzer Tóni és Heszke Irmus, Molnár Katicza, Fleischmann testvérek, Berényi Irma (A te írásod? *F. b.*) Przybilla Jenő (Csak *Forgó bácsi* nevére illik írnod! *F. b.*) Kenyeres Janika, b. Gerliczy Margit és Felix, Szilágyi Elizke, Spitz Janka, Baronyi András István, Hollaky Ferencz, Angermayer Béla, Steiner Olga, Leo, Dezső, Misi és Mátyás, Wagner Eveline, Graeff Paula és Márta, Hollós László, Waldmann Livia, Gillemot Mariska, Preisach Frida, Szepessy Margit, Marsovszky Imre és Gyula, Badics Gizi, Grün testvérek, Számek Margit és Zoltán, Robitsek Anna, Veress Gizike, Rétay Vilma és Miezi, Kis Károly, Boros Emmike, Török Ella, Dukesz Anna és István, Bencsik Mariska, Nékám István és Ervin, Veisz Gyula, Váradi Imre Ljubibratic Jolika, Erdődy László, ifj. Bolyó Károly, Zettl Győző, Eysner Frigyes, Masjon Márta és Vili, Vajda Marietta és Ferencz, ifj. Murakózy Károly,

Igmándi Teresi és Elek, gr. Degenfeld Ilka, Schöber Kornél, Strazsinszky Ferencz (magad irj! *F. b.*), Gál Pista, Kováts János, Strazsinszky László, Gálfy Boriska, Márkus Erzsike és Lajoska, Bachrach Mátyás, Nagy Ernő.

A jutalom kisorsolása szabály-szerűen megtörténtvén, nyertes lett *Negrutiu F. Szilvia, Balázs-falván*, kinek a jutalom-könyvet (»*Tündérmesék*«, világhírű szép tündérmesék, a magyar gyermekvilág számára átdolgozva, számos képpel, díszes kötésben, a »*Forgó bácsi könyvtára*« című sorozat egyik önálló kötete) a kiadó hivatal megküldi.

*

A »*Kis Lap*« LIII. köt. 19-dik számában közölt rejtvény megfejtését utólag még beküldték: Kis Károly, Preisach Frida.

FORGÓ BÁCSI POSTÁJA.

Szentkuthy Béla. Melyik gyár készíti a legjobb kerékpárokat, azt én meg nem tudom itélni. Csak azt látom, hogy valamennyi gyorsan karikázik el mellettem. Fődolog, hogy a hajtója legyen ügyes. — **Adél.** Hogy bele nézek az én büvös tükörömbe, azt látom, hogy egy kis leányka, aki egyébként kedves kis lányka, folytonosan a nyelvét szopogatja. Te ismered; ugyan szólj neki. Biztosan leszokik, ha komolyan fölteszi magában. — **Kis Károly.** Már most csak a korodat szeretném tudni. — **Cohn Piri.** Levélkéd nem csupán ügyes írásodról, de arról is tanuskodik, hogy jó a szivecskéd. — **Br. Gerliczy Margit és Felix.** Mért nem jó nekéd a magyar levelező lap? Ha szebben hangzik is talán a »*cartolina postale*«, de nem a mienk. — **Ebeczky Gabriella.** Ha a m. heti szám szerkesztői rovatát figyelmesen elolvasod: kérdésemre megkapod a választ. — **Reich Alfréd.** Arra a multkori kérdésemre, hogy a te magyar-honi keletű magyar leveledben mit keresnek a nyomtatott német sorok? — még nem kaptam feleletet. — **Wagner Eveline.** Ha besoroztam, meg is jelen. De még jócskán vannak előtted. A »*Lányok Lapját*« megrendelheted Singer és Wolfnernél (Andrási-ut 10.) Írásod ellen semmi kifogásom, főképen ha beteg vagy. Jobb híreket halljak. — **Malka.** A három kutya-históriácska csupán irodalmilag szabatos előadással váltana jogot a megjelenésre, így magukban nem elég érdekesek. — *Több levélről a jövő számban.*

Jó Szív.

Az éhező és fázó iskolás gyermekek részére: **Cohn Piri** gyűjtése 1 frt. 20. (Egyes adakozók: **Pless Miklós** és **Dezső** 20 kr., **Cohn Piri** 1 frt.) **Jiraszek Irénke** és **Etelka** 1 frt.

Az Ég áldása legyen a kegyes adakozókon.

F. b.

Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Budapest, Ferencziak-tere, 3-ik sz., Athenaeum-épület.
Nyomtatja a kiadó-tulajdonos: Athenaeum irodalmi és nyomdai r. társulat Budapesten.